

مدیریت پیامبرانه

استفاده از سیره پیامبر اکرم برای رهبری حکیمانه

نویسنده: عقیل ملکی فرو و میثم کاشی پور

سرشناسه	ملکی فر، عقیل، ۱۳۳۶ -
عنوان و نام پدیدآور	مدیریت پیامبرانه: استفاده از سیره پیامبر اکرم برای رهبری حکیمانه/ نویسنده عقیل ملکی فر، میثم کاشی پور؛ [به سفارش] اندیشکده صنعت و فناوری.
مشخصات نشر	تهران: آینده پژوه، ۱۳۹۴.
مشخصات ظاهری	۲۰۰ ص: ۱۴/۵×۲۱/۵ س.م.
شابک	۹۷۸-۶۰۰-۷۲۶۵-۲۸-۴ : ریال ۱۵۰۰۰۰
نهرست نویسی	فینا
موضوع	محمد (ص)، پیامبر اسلام، ۵۳ قبل از هجرت - ۱۱ ق. دیدگاه‌های سیاسی و اجتماعی
موضوع	رهبری (اسلام)
شناسه افزوده	کاشی پور، میثم، ۱۳۶۲ -
شناسه افزوده	اندیشکده صنعت و فناوری (أصف)
رده بندی کنگره	۱۳۹۴ ۴۷/۵۵/۲۲BP
رده بندی دیویی	۹۳۶/۲۹۷
کتابشناسی ملی	۳۹۵۱۶۱۰

عنوان کتاب: مدیریت پیامبرانه: استفاده از سیره پیامبر اکرم برای رهبری حکیمانه

نویسنده: عقیل ملکی فر و میثم کاشی پور

ناشر: آینده پژوه

طرح جلد: مهدی ملکی فر

نوبت چاپ: اول، ۱۳۹۴، ۵۰۰ جلد

قیمت: ۱۵۰۰۰۰ ریال

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۷۲۶۵-۲۸-۴

این کتاب به سفارش اندیشکده صنعت و فناوری چاپ شده است. تکثیر آن به هر شکل، اعم از کاغذی و الکترونیکی، بدون مجوز کتبی انتشارات ممنوع است. برای تهیه این کتاب به سایت اندیشکده به نشانی: www.iranasef.org و یا نشر آینده پژوه با تلفن ۸۸۰۰۰۴۲۱ و ۰۹۱۲۵۳۸۷۸۴۷ تماس بگیرید.



درباره کتاب

کتاب مدیریت پیامبرانه، دفتر سوم از دفاتر ۱۴ گانه مدرسه تعالی است که تقدیم خوانندگان گرامی می‌شود. هدف این کتاب کار، آموزش شیوه پیامبر اکرم (ص) در رهبری پیروان خویش است. با یادگیری این شیوه شما رهبری شایسته برای کارکنان و اعضای خانواده خود خواهید بود. ما در دفتر اول این مجموعه به نام "معجزه چشم‌انداز" آموختیم آنچه در هر انسانی منحصربه‌فرد است و او را به‌واقع از دیگران متمایز می‌کند چشم‌انداز است. در دفتر دوم با برند شخصی آشنا شدید و دانستید برند هرکس پیوندی عمیق با چشم‌انداز او دارد. پس از کشف چشم‌انداز شخصی و ساخت برند شخصی، سومین گام مدیریت خود و دیگران در جهت تحقق چشم‌انداز است. با رهبری درست کارکنان و اعضای خانواده خود می‌توانید آینده‌تان را همانگونه که آرزو می‌کنید، بسازید. مطالعه این کتاب شما را به شرکت در کارگاه آموزشی "مدیریت پیامبرانه" نیز تشویق خواهد کرد. این کارگاه یکی از ۱۴ کارگاه آموزشی ده روزه است که توسط "مدرسه تعالی" اندیشکده آصف برگزار می‌شود.

فهرست

پیشگفتار / ۱۱

مقدمه / ۱۵

- فصل ۱. بیانیه‌های "من هستم" شما همان‌هایی باشند که هستید / ۱۹
- فصل ۲. رابطه‌تان را با رئیس خود حفظ کنید / ۲۳
- فصل ۳. به مأموریت (رسالت) خود بچسبید / ۲۷
- فصل ۴. به خودتان باور داشته باشید / ۲۹
- فصل ۵. بر ستون‌های درونی‌تان تکیه بزنید / ۳۳

- فصل ۶. انرژی خود را حفظ کنید/۳۵
- فصل ۷. از کارهای دشوار استقبال کنید/۳۹
- فصل ۸. تشکر کنید/۴۳
- فصل ۹. همواره به میهمانی بروید و میهمانی بدهید/۴۵
- فصل ۱۰. خود را مالک کائنات بدانید/۴۷
- فصل ۱۱. خودتان را نشان دهید/۵۱
- فصل ۱۲. به الاغ لگد نزنید/۵۵
- فصل ۱۳. به آنها چشم‌انداز بدهید/۵۹
- فصل ۱۴. نوآور باشید/۶۳
- فصل ۱۵. ذهنیت رشدیابنده و پویا داشته باشید/۶۷
- فصل ۱۶. یادگیرنده باشید/۶۹
- فصل ۱۷. همرنگ جماعت نباشید/۷۱
- فصل ۱۸. کار را محدود نکنید، گسترش دهید/۷۵
- فصل ۱۹. جسور باشید/۷۷
- فصل ۲۰. خلاصه‌اش کنید/۸۱
- فصل ۲۱. قابل رویت باشید/۸۳
- فصل ۲۲. هرطور که هست به آنجا بروید/۸۵
- فصل ۲۳. به افق‌های دور نگاه کنید/۸۷
- فصل ۲۴. هیچکس نباید برنامه‌هایتان را خراب کند/۸۹
- فصل ۲۵. فقط انجامش بده/۹۱
- فصل ۲۶. چوب دستی‌تان را به دست بگیرید/۹۵
- فصل ۲۷. محبت و احترامتان را ذخیره نکنید/۹۷

- فصل ۲۸. واحد اندازه‌گیری را تغییر دهید/۹۹
- فصل ۲۹. خود را به خاطر دیگران به زحمت اندازید/۱۰۳
- فصل ۳۰. جانشین بی‌پروانید/۱۰۷
- فصل ۳۱. بگویید: "چرا من نه؟"/۱۰۹
- فصل ۳۲. رهايش كنيد/۱۱۱
- فصل ۳۳. اجازه دهید او شما را بالا بکشد/۱۱۳
- فصل ۳۴. مایه خیر و برکت باشید/۱۱۵
- فصل ۳۵. استاد تغییر جهت دادن باشید/۱۱۷
- فصل ۳۶. کدهای شناسایی خود را تکمیل کنید/۱۱۹
- فصل ۳۷. به کارتان یقین قلبی داشته باشید/۱۲۱
- فصل ۳۸. همراه با ترس‌هایتان کار کنید/۱۲۳
- فصل ۳۹. به منابع‌تان کاملاً آگاه باشید/۱۲۵
- فصل ۴۰. به منابع‌تان کاملاً آگاه باشید/۱۲۷
- فصل ۴۱. به دانه بیشتر از دسته‌گل اهمیت بدهید/۱۲۹
- فصل ۴۲. کوچک‌ها را دست‌کم نگیرید/۱۳۳
- فصل ۴۳. به دنبال خلق شاهکار نباشید/۱۳۵
- فصل ۴۴. به همه چیز به چشم موجوداتی زنده نگاه کنید/۱۳۷
- فصل ۴۵. اقدام کنید/۱۳۹
- فصل ۴۶. برنامه داشته باشید/۱۴۱
- فصل ۴۷. تیم‌سازی کنید/۱۴۳
- فصل ۴۸. به چیزها متفاوت نگاه کنید/۱۴۵
- فصل ۴۹. چشم‌انداز داشته باشید/۱۴۷

- فصل ۵۰. چیزهای اصیل را بجوید/۱۴۹
- فصل ۵۱. آنها را مسئولیت‌پذیر بار بیاورید/۱۵۳
- فصل ۵۲. زمان زیادی را در کنار آنها بگذرانید/۱۵۵
- فصل ۵۳. الگوی آنها باشید/۱۵۷
- فصل ۵۴. آنها را به بازی بگیرید/۱۵۹
- فصل ۵۵. هم خصوصی و هم در جمع از آنها سپاسگزاری کنید/۱۶۱
- فصل ۵۶. مراقب ضعیف‌ترها باشید/۱۶۳
- فصل ۵۷. آنها را به عضویت درآورید/۱۶۷
- فصل ۵۸. خدمتگزار آنها باشید/۱۶۹
- فصل ۵۹. از آنها دفاع کنید/۱۷۱
- فصل ۶۰. به آنها بیاموزید که همه آینده‌ها نزدیک است/۱۷۳
- فصل ۶۱. به آنها توجه داشته باشید/۱۷۳
- فصل ۶۲. به آنها اعتقاد داشته باشید/۱۷۵
- فصل ۶۳. مزایای مرتبط با کار را به روشنی برایشان بگویید/۱۷۹
- فصل ۶۴. به آنها فرصت بدهید، و باز هم یک فرصت دیگر/۱۸۱
- فصل ۶۵. آنها را تعلیم دهید/۱۸۵
- فصل ۶۶. از درون به بیرون مدیریت کنید/۱۸۷
- فصل ۶۷. چک‌لیستی برای رهبران/۱۹۱



پیشگفتار

شاید شما در مورد سبک مدیریتی **آلفا** چیزهایی شنیده باشید، سبکی بر پایه ویژگی‌های مردانه و استفاده آمرانه از قدرت. شاید در مورد سبک مدیریتی **بتا** هم چیزهایی شنیده باشید، سبکی که بر پایه ویژگی‌های زنانه و استفاده مشارکتی از قدرت بنا شده است. در این کتاب ما می‌کوشیم تا سبک مدیریتی جدیدی را معرفی کنیم: سبک مدیریتی **آمگا** که آمیزه‌ای مترقی از دو سبک پیشین است.

این کتاب گرچه به آموزه‌های مدیریت نیز بی‌توجه نیست، اما به ویژه با استنباط از سبک مدیریت و رهبری پیامبر اکرم (ص) و امامان شیعه (ع) نگاشته شده است.

زیربنای این کتاب سه منطق ساده است:

۱. افرادی که پیامبر اکرم (ص) تربیت‌شان کرد، چنان بر جهان تأثیر گذاشتند که تاریخ بعد از آنها به دو پاره تقسیم شد: دوران قبل از او، و دوران بعد از او.
۲. افرادی که او با آنها کار می‌کرد، نه فرشته که اغلب انسان‌هایی بسیار معمولی بودند؛ افرادی که به رغم گذشته‌های نه چندان مطلوب و کاستی‌های شخصیتی و خصوصیات نامطلوبی چون بیسوادی، پرخاشگری، ترس‌ها و تردیدهای زودگذر، دست به انجام مأموریت انقلابی و بزرگی شدند. آنها کارکردن با پیامبر را به این دلیل برگزیدند که دوباره و در جهان دیگر نیز با او باشند.
۳. قرار بود همه ما نیز شیوه مدیریتی او را در خانواده‌ها و سازمان‌ها به کار ببندیم.

ایده نگارش کتابی درباره سبک مدیریتی پیامبر (ص) و امامان (ع) سال‌ها پیش به ذهن من آمد. در آن هنگام برای من محرز شده بود که پیامبر (ص) رویکردی عطفانه به یاران و پیروان خود داشته و سبک مدیریتی او، اغلب، با دیگر سبک‌ها و فنون مدیریتی که من دیده و یا تجربه کرده بودم تضاد بسیار داشت. چند سال بعد وقتی خود یا به دنیای کارآفرینی و مدیریت گزاشتم و اندیشکده آصف را بنا نهادم، از اینکه می‌دیدم افراد درمانده بیشماری در ادارات و شرکت‌ها کار می‌کنند که بهایی به هوش و توانمندی‌هایشان داده نمی‌شود و به معنای واقعی کلمه هرز می‌روند، جداً به وحشت افتادم؛ محیط‌های کار به نظرم انباشته از سوءاستفاده، غفلت و گاه خشونت می‌آمد - خشونت روانی، که به مراتب از خشونت جسمانی خطرناک‌تر است. به

همین‌خاطر ابتدا تصمیم گرفتم کتابی تخصصی در زمینه مدیریت اسلامی بنویسم، و گام‌هایی چند نیز در این زمینه برداشتم. اما تقدیر یار نبود، و در این کار موفق نشدم. من نمی‌خواستم به مدیریت علمی رنگ اسلامی بدهم و کتابی مثل کتاب‌های دیگری که درباره مدیریت اسلامی نگاشته شده، به جامعه مدیریتی کشور ارائه دهم. تا اینکه یک روز که در بیابان‌های کویری زادگاه خود قدم می‌زدم، به فکر نگارش یک کتاب ساده - اما با روح مدیریت اسلامی - افتادم. کتابی که همه، در هر سن و سال و شرایطی بتوانند از آن استفاده کنند. فکر کردم شاید با نگارش این کتاب بتوانم به تغییر وضعیتی که در بالا یادآور شدم، کمک کنم، و توانمندی‌های رهبری و مدیریتی مردم را در تمام سطوح ارتقا دهم و آن‌ها را برانگیزم تا به تعالی الهی که در وجودشان و در وجود کارفرمایانشان هست، نگاهی دوباره بیندازند.

با نگرش به تغییرات شتابانه‌ای که هم خانواده‌ها و هم سازمان‌ها را به شدت تحت تأثیر قرار داده، آشکار است که ما اکنون بیش از هر زمان دیگری به الگوی‌های تازه و در عین حال معتبر برای نقش‌آفرینی خلاقانه در زندگی و در محیط کارمان نیاز داریم. به اعتقاد من دنیا خواهان رهبران و مدیرانی است که هدفشان "ساختن" باشد و نه ویرانی، پرورش دادن باشد، نه هدر دادن، پشتیبانی و حمایت و ارتقا باشد نه تحکم.

همه پیامبران در حدی که من می‌شناسم، به ویژه پیامبر اعظم (ص) و جانشینان گرامی‌اش تمام این ویژگی‌های مدیریتی و بسیار بیش از آنها را داشته‌اند. به عقیده من سبک مدیریتی رسول خدا (ص)، که ما آن را

سبک مدیریتی اُمگا نامیده‌ایم، بهترین ویژگی‌های هر دو سبک مدیریتی آلفا و بتا را در بر دارد، و از آنها نیز پیشی گرفته است، زیرا هر جا که لازم باشد عطفوانه و هر جا که نیاز باشد قاطعانه است. هر یک از ما - مرد یا زن - می‌توانیم، با مدیریت بر/ترژی معنوی و روحی خود، و با به‌کارگیری سبک مدیریتی پیامبر و جانشینان او، به رهبران توانمندی تبدیل شویم که هزاره جدید به آنها نیاز خواهد داشت.

برای آنان که می‌خواهند یک شبه به ثروت‌های آنچنانی برسند، یا نسخه‌ای کیسولی و معجزه‌گر برای رفع مشکلات مدیریتی خود می‌جویند، این کتاب چیز دندان‌گیری ندارد. ما به دنبال مخاطبانی می‌گردیم که عشق کاشتن دارند، و می‌خواهند بذر بابرکتی را در زمین وجود انسان‌ها بکارند و از آن محصولاتی والا بگیرند، مدیرانی که به بذر، بیش از دسته گل اهمیت می‌دهند و آنهایی که محیط کار - همان جایی که بخش عمده‌ای از زندگی، در آن سپری می‌شود - را مکانی واقعاً مقدس و کشتگاهی حاصلخیز تشخیص داده‌اند.

ما در فرآیند نگارش این کتاب چیزهای بسیار آموختیم و از نظر مدیریتی بزرگ شدیم. امید که برای شما نیز سودمند باشد.

عقیل ملکی‌فر

خرداد ماه ۱۳۹۳

مقدمه

شما به اقتضای فطرت، آرزو می‌کنید که کارکنانتان از هر جهت مانند فرشته‌ها باشند. اما اولین نفر به جای آنکه بوی بهشت بدهد، بوی لجن و ماهی مرده می‌دهد. دومین نفر هم به جای آنکه مستقیماً از دانشگاه آمده باشد، و از لحاظ ذهنی و فکری بکر باشد، کارمند سابق یک اداره بوده که به دلیلی عذر او را خواسته‌اند. وقتی در کل نگاه می‌کنید می‌بینید که انگار کارکنانتان را از سر کوچه جمع‌آوری کرده و به دست شما سپرده‌اند - حالا تورم کارکنان در اغلب ادارات و شرکت‌ها بماند. وقتی به آنها می‌نگرید با خود می‌گویید: "اینها هستند آن فرشته‌هایی که قرار است با من کار کنند، و بعد از من نیز وظیفه‌شان را به نحو

احسن انجام دهند؟ "وظیفه‌ای چون تغییر دادن دنیا، که شما بدون کمک آنها هرگز از پس انجامش برنخواهید آمد. فرض کنید شما برای آموزش آنها فقط سه سال فرصت دارید، چه کار می‌کنید؟

این سوالی است که برای هر پیامبری از جمله رسول خدا (ص) مطرح بوده است. رهبری که مثل خیلی از ما چاره‌ای جز این نداشت که برای دستیابی به هدف‌های مقدسش با دیگران - با افراد معمولی - کار کند، و به کمک آنها به هدف خود برسد.

کار کردن با ستاره‌ها نه مشکل است نه هنر؛ هنر این است که یک مدیر بتواند با کمک افراد معمولی شاهکار خلق کند. برای دستیابی به این هدف، او باید قویاً یک معلم و الگو برای کارکنان خود باشد. و تحت هیچ بهانه‌ای در پرورش و ارتقای آنها کوتاهی نکند. بهانه برای آموزش ندادن کارکنان زیاد است!

در مطالعه سبک مدیریتی پیامبر اکرم (ص) ما به این نتیجه رسیده‌ایم که بزرگ‌ترین رهبر جهان از سه نوع قدرت ویژه برخوردار بوده:

(۱) قدرت تسلط بر نفس (خویشتنداری)

(۲) قدرت اقدام قاطعانه (عمل قاطعانه)

(۳) قدرت آفرینش رابطه با دیگران

هم‌اکنون شاید شما در یک یا دو مورد از این قدرت‌ها قوی باشید. اما موفقیت در مدیریت، ترکیبی از هر سه نوع قدرت را می‌طلبد. برای مثال، پزشکی که قدرت غلبه بر نفس دارد، و در عمل‌گرایی نیز کم نمی‌آورد، اما از کمبود مهارت در آفرینش رابطه رنج می‌برد، در حرفه خود با محدودیت‌هایی روبرو خواهد شد. مگر همه ما شاهد افول رهبران

سیاسی‌ای نبوده‌ایم که فوق‌العاده مرد عمل بوده، و در آفرینش رابطه نیز مهارت تمام داشته‌اند، ولی نتوانسته‌اند خود را مهار کنند؟ هدف این کتاب بالا بردن سطح هوشیاری شما در زمینه هر یک از قدرت‌های یاد شده است و اینکه بتوانید در همه آنها به سطح بالایی از مهارت دست یابید.

www.ketab.ir